

Disiplin: kilè ak kijan pou mete règ ak limit

Nan fèy sa a

- > Poukisa ak kilè pou etabli règ?
- > Kijan w ka ede pitit ou respekte règ yo?
- > Poukisa ou dwe repete règ yo?
- > Sonje

Poukisa ak kilè pou etabli règ?

Tibebe yo gen yon kiryozi natirèl ki pouse yo eksplòre. Lè yo kòmanse deplase, **nan anviwon 9 a 11 mwa**, yo kontan pou dekouvri anviwònman yo poukont yo. Sepandan, yo poko okouran de danje yo. Pou **asire sekirite yo**, li enpòtan pou nou prezante kèk règ pou nou ka montre yo sa yo kapab e sa yo pa kapab fè.

Nan anviwon 12 mwa, tibebe yo pare pou règ ki pèmèt yo **aprann fason pou aji ak lòt moun epi objè**. Nan laj sa a, règ yo gen pou objektif asire sekirite yo, aprann yo konpetans sosyal, epi limite oswa redirije jès ki pa apwopriye yo. Pa egzanp: "Rete dou ak zanmi w" ak "Ou ka manyen plant sa a, men trè dousman".

Règ yo pèmèt timoun piti yo **fè distenksyon ant sa ki akseptab ak sa ki pa akseptab nan fanmi yo**. Yo sèvi pou enkilke nan yo valè ke paran yo vle transmèt yo. Konsa règ yo kontribye nan amoni fanmi an.

Règ yo pèmèt timoun piti yo **aprann gradyèlman konspetans sosyal yo tou**. Yo pral lè sa a, kapab repwodwi yo deyò anviwònman fanmi yo, pa egzanp nan gadri.

Yon sipèvizyon nesèsè

Kèlkeswa laj la, règ yo sekirize epi asire timoun yo, espesyalman si yo toujou aplike yo. Konsa timoun yo konnen a kisa li ka atann li epi konprann klèman sa ke yo akseptè ak sa ke yo pa akseptè.

Gras a sipèvizyon paran yo, edikatè yo, elatriye., **timoun yo konprann ke moun sa yo kapab pran swen yo, ke yo ka asire sekirite yo ak byennèt yo**. Lè sa a, ti moun yo ka fè yo konfyans. Anplis de ofri yon sans sekirite esansyèl pou devlopman estim de tèt yo sipèvizyon sa a pèmèt timoun yo pran responsablite yo tou.

San sipèvizyon sa a, timoun yo kapab **santi yo enkyè ak pèdi akòz de twòp libète ke yo jwenn**. Pandan yap grandi, yo te kapab vin tou mwens konfyans epi gen difikilte pou kontwole emosyon yo.

Kijan w ka ede pitit ou respekte règ yo?

Anvan aplikasyon règ yo

- ▶ **Pran an konsiderasyon etap devlopman pitit ou a ak konpòtman ki asosye avèk li** anvan ou etabli yon règ. Pa egzanp, li nòmal pou yon timoun piti kirye epi vle eksplòre. Lè sa a, li depann de ou pou asire sekirite li nan kay ou. Si sa posib, prepare yon espas jwèt san danje pou li pa rapò a laj li. Ofri li objè ak kote pou li dekouvri (egzanp: asyèt plastik, sa ki nan yon pandri). Lè sa a, li pral kapab pran plezi san ke li pa toujou ap tandè "non!", "pa manyen sa! "ak" pa fè sa! ». Li pral pran plezi li nan eksplòre avèk libète.
- ▶ **Pase bon jan tan ak pitit ou.** Kalite relasyon an ou gen avè l desizif pou l vle kolabore avèk ou epi nan respekte règ ou yo. Pataje moman amizan ak ti pitit ou a chak jou pou li santi ou renmen l, valorize l ak an sekirite.
- ▶ **Chwazi yon ti kantite règ ki pa negosyab nan vi famiyal lan (4 a yon maksimòm de 6 règ).** Pa egzanp, règ sa yo ka etabli nan fanmi ou: nou pale dousman san rele byen fò, nou fizikman dou ak lòt moun, nou ranmase jwèt nou yo apre jwèt la fini, nou di "tanpri" ak "mèsi". Kidonk, li pral pi fasil pou pitit ou a sonje règ yo epi respekte yo. Antan ke paran, ou pral wè li pi fasil pou aplike règ yo toutan.

Fòmilyasyon règ yo

Lè pitit ou a respekte règ yo, fè lwanj pou li pou ankouraje l kontinye.

- ▶ **Fòmilye règ kout ki apwopriye pou laj pitit ou a.** Anvan laj 2 zan, ideyal la se bay yon sèl enstriksyon alafwa (egzanp: "chita", "vini manje"). Soti nan 2 a 3 zan, enstriksyon an ta ka gen ladan 2 eleman (egzanp.: "pran sa wap bwè a epi pote l bay manman w"). Apati 3 zan, timoun nan konprann demand ki gen 3 enstriksyon (egzanp: "ale nan chanm ou, pran pijama w epi pote yo isit la").
- ▶ **Asire w ke ou gen atansyon ti pitit ou a lè w ap fòmilye règ ou yo.** Pou fè sa, vin pi pre l, epi asire w ke l ap gade w ak koute w.
- ▶ **Di pitit ou sa l ka fè olye de sa l pa ka fè.** Nan fason sa a, w ap ede l konprann konpòtman an ke yo atann de li. Lè sa a, l ap ka adopte li pi fasil. Pa egzanp, olye pou di: "pa mete kreyon an nan bouch ou", olye di: "kreyon an ale nan men". Anplis de sa, ti pitit ou a pa toujou konnen kisa pou l fè olye de sa ki entèdi.

Lè pitit ou fè yon bagay ki entèdi

- ▶ **Redirije pitit ou a nan yon lòt aktivite oswa redirije jès li an.** Anvan 2 zan, anjeneral di règ la pa ase. Pa egzanp, si pitit ou a jete pyès jwèt puzzle yo sou ti kay won an blòk gran sè l lan, pran men l epi ede l mete moso yo nan bon plas la lè w di l: "pyès sa a ale isit la, sou puzzle ou an. "Ou kapab tou mennen l jwe nan yon lòt chanm, si sa nesèsè. Menm jan an tou, si li voye sab nan pak la, ou ta ka di: "sab la pa fèt pou voye. Ou ka kouri oswa ale sou balanswa. »
- ▶ **Evite eksplikasyon long.** Sa yo ap difisil pou ti pitit ou an konprann epi sonje. Se poutèt sa yo pa efikas.
- ▶ **Kenbe "non" an pou sa ki enpòtan.** Mwens ou di "non" yo, plis pitit ou a ap gen tandans respekte règ yo. Si pitit ou mande pou yon bonbon anvan repa, pa egzanp, ou ka reponn li: "Wi, osito ke ou fini manje a", olye ke: "Non, li lè pou dine! ». Anplis, si li fè yon bagay ki entèdi, ou ka di l "sispann" pou li sispann jès li a.

5 " K " bon disiplin yo

Pou li respekte, yon règ dwe :

- **Klè.** Règ yo dwe klè epi li konnen yo. Sèvi ak mo pitit ou a konprann, selon laj li.
- **Konkrè** Fòmile règ yo pandan w ap dekri konpòtman ou atann lan, non pa sa w pa vle pitit ou an adopte a.
- **Konstan.** Menm règ yo dwe toujou aplike, kèlkeswa adilt ki la papa oswa manman), epi yo pa ta dwe varye selon atitud ou. Pafwa sa vle di kenbe pozisyon ou byen fèm pandan w ap akonpaye pitit ou.
- **Koyeran.** Anvan ou etabli yon règ, asire w ke w ap kapab aplike li. Kòm ou se yon modèl enpòtan pou pitit ou a, asire w ke ou respekte tou règ li dwe swiv yo.
- **Konsekan** Idealman, yon règ ke pitit ou pa swiv ta dwe mennen yon konsekans lojik ki gen rapò ak konpòtman l. Nan fason sa a, li ka konprann erè li, korige tèt li epi aprann nouvo konpòtman.

Poukisa ou dwe repete règ yo?

Li nòmal pou w repete règ yo souvan bay tibebe w lan. **Lap pran yon bon bout tan pou l sonje sa w ap atann de li** san ke ou pap bezwen raple l li.

Nan laj timoun piti, **pati nan sèvo ki kontwole enpilsyon yo poko konplètman devlope.** Se pou rezon sa a ke ti pitit ou a pafwa dezobeyi yon règ, menm si li konnen li. Li pa kapab kenbe jès li. Plis l ap vin pi gran, plis sèvo l ap devlope, e pi byen l ap ka reyalize l. An atandan, ou ka modelize konpòtman ou atann lan lè w fè l ak pitit ou. Sa ap ede l memorize ak aprann konpòtman sa a.

Pafwa w ap gen pou repete règ la, paske **ti pitit ou a pa t konprann li.** Se poutèt sa li pa respekte li. Nan ka sa a, eksplike li règ la ankò nan mo senp. Ensiste sou rezon ki fè li dwe respekte li. Apati 3 zan apeprè, mande l repete règ lan ba ou ou nan pwòp mo li. Ou pral kapab verifye ke li konprann li byen epi ede l aprann li.

Menm si ti pitit ou a konprann règ la byen epi li sonje li, li posib ke li **deside dezobeyi li swa pa opozisyon oswa pa fristrasyon.** Se yon fason pou l eksprime tèt li ak afime tèt li. Sa a se yon konpòtman nòmal ki se yon pati nan devlopman l. Si sa rive, entèvni avèk kalm epi rekonèt emosyon pitit ou a. Sepandan, kenbe règ ou an. Ou ka di: " mwen konprann ke ou pa renmen li, men li lè pou bwose dan w "oswa" mwen konnen ke ou wont, tris oswa fache, men...".

Pafwa, pitit ou a ka **mwens disponib, gen difikilte pou l rete atantif oswa pou l jere estrès.** Nan ka sa a, pitit ou an ap bezwen prezans ou plis pou li konfòme l avèk règ la. Pa egzanp, ou ka rete tou pre pou veye sou li epi ede l, si l gen bezwen.

Fache pou yo ka koute w, èske se yon bon lide?

Pafwa, gen kèk paran ki santi yo dekouraje pou yo toujou ap repete menm règle yo. Si sa a se sitiyasyon w, eseye rete kalm. Evite menas ak blam, ki ta ka lakòz ensekirite kay pitit ou an ak afekte relasyon nou. Si ou pa ka akonpaye l avèk kalm, sèvi ak yon fason pou kalme tèt ou (egzanp: pran yon ti repo oswa pase men an bay lòt paran an).

Sonje

- ▶ Kòm li renmen eksplore, timoun piti a bezwen règle pou asire sekirite li epi santi l rasire..
- ▶ Timoun nan souvan bezwen yo repete règle yo pou li konprann yo epi respekte yo. Anplis de sa, rete konsistan nan aplikasyon règle yo asire li.
- ▶ Moman plezi pataje ak akonpayman paran yo nesèsè pou sipèvize timoun lan epi ede li respekte règle yo.

Revizyon syantifik : Céline Blanc, sikoedikatri

Rechèch ak redaksyon : Ekip Naître et grandir

Mizajou : Jiyè 2023